

DERINIMO PAŽYMA
DĖL CIVILINĖS SAUGOS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Institucijos pavadinimas (rašto data ir Nr.)	Pastabos ir pasiūlymai	Paiškinimai dėl pastabų
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (2022-05-11 raštas Nr. (10.16Mr-11) SD-1855)	b) CSĮ projekto 17 straipsnyje nėra numatytų kriterijų, pagal kuriuos su NVO pajėgomis būtų sudaromos pagalbos sutartys. Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo atveju nenustačius kriterijų, kuriuos turėtų atitikti NVO, kad galėtų būti sudaryta pagalbos sutartis, susidarys situacija, kai iš esmės su visomis NVO sutartys galėtų būti sudaromos, nepaisant NVO galimybės vykdyti CSĮ projekte nustatytas funkcijas. Manytina, kad CSĮ projekte turėtų būti nustatyti bent minimalūs kriterijai, kuriuos NVO turėtų atitikti, kad galėtų sudaryti pagalbos sutartis.	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Pažymėtina, kad nėra galimybės ir netikslinga nustatyti universalius kriterijus, nes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. konkretūs reikalavimai NVO priklausys nuo krizių valdymo ir civilinės saugos subjekto keliamų užduočių NVO ir poreikių. 2. universalesni reikalavimai NVO gali tapti diskriminuojančiais kitoms, tuo metu neatitinkančioms kažkurio kriterijaus, NVO, nors bet kuriuo atveju, atitinkama NVO dar turės tinkamai pasirengti užduotims. <p>Atsižvelgiant į tai, tikslinga palikti galimybę subjektui, kuris tarsis su NVO dėl pagalbos sutarties (ar operacijų vadovui) nuspręsti dėl kriterijų.</p> <p>Taip pat KVCSĮ 17 str. 2 dalis papildyta nuostata, kad jeigu sudaryti pagalbos sutartis pretenduoja daugiau nei viena asociacija ar NVO, asociacija ar NVO, su kuria bus sudaryta pagalbos sutartis, atrenkama konkurso būdu. Atrankos konkursų nuostatus turės pasitvirtinti patys krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos subjektai.</p>
	1.7. CSĮ projekto 21 straipsnyje reglamentuojamas pasirengimas krizėms ir ekstremaliosioms situacijoms. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad krizėms ir ekstremaliosioms situacijoms rengiamasi siekiant užtikrinti įvykių, ekstremaliųjų įvykių likvidavimo, krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo, jų likvidavimo ir padarinių šalinimo, paieškos, gelbėjimo ir kitus neatidėliotinus darbus ir gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų atlikimą krizių ir ekstremaliųjų situacijų metu. Pažymėtina, kad pasirengimas iš esmės yra darbas normaliomis	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad pavedimas dirbti viršvalandinį darbą, dirbti poilsio ir švenčių dienomis, atšaukimas iš kasmetinių ar kitų atostogų detalizuojamas projekto 32 straipsnyje. Jame aiškiai nustatoma, kada galimas pavedimas dirbti viršvalandinį darbą, dirbti poilsio ir švenčių dienomis,</p>

	<p>įprastomis sąlygomis, todėl manome, kad turėtų būti atsisakoma 21 straipsnio 2 dalies 6 punkto ir 3 dalies 7 punkto, t. y. pavedimo dirbti viršvalandinį darbą, dirbti poilsio ir švenčių dienomis, atšaukimo iš kasmetinių ar kitų atostogų, kaip pasirengimo krizėms ir ekstremaliosioms situacijoms elemento. Specialiosios teisės normos galėtų būti nustatomos tik krizės ar ekstremaliųjų situacijų atvejais, bet ne įprastoms sąlygoms.</p>	<p>atšaukimas iš kasmetinių ar kitų atostogų ir kokiomis aplinkybėmis. Jos nėra priskirtinos prie normalių ar įprastų ir siejamos su gresiančia ar susidariusia krize ar ekstremaliąja situacija.</p>
	<p>1.12. CSĮ projekto 40 straipsnio 3 dalyje nustatyti atvejai, kada būtinoms užduotims atlikti galima pasitelkti gyventojus, kitas įstaigas ir ūkio subjektus. Siekiant reglamentavimo aiškumo siūlome sujungti 40 straipsnio 3 ir 4 dalies nuostatas ir išdėstyti taip: „Būtinoms užduotims, kurioms atlikti reikalingi žmogiškieji ištekliai, gali būti pasitelkiami gyventojai, kitos įstaigos ir ūkio subjektai, būtinoms užduotims, kurioms atlikti reikalingi materialiniai ištekliai, gali būti pasitelkiamos kitos įstaigos ir ūkio subjektai.”</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Pastaboje nurodytos dalys apjungtos į vieną, tačiau buvusios 4 d. dėstymas paliktas toks pats, nes įstatyme yra ir materialinių išteklių telkimo institutas (39 str.). Tad visiškai atsižvelgus į siūlymą, atsiras dviprasmybė.</p>
	<p>2.1. Manytina, kad ŽULPKĮ projekto 1 straipsnis, kuriuo Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymas pildomas 18¹ straipsniu, tikslintinas, nustatant privalomų asmeninės apsaugos priemonių naudojimo reikalavimų trukmę ir mastą atsižvelgiant į šiame straipsnyje nurodomo pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimo pavojus trukmę ir mastą. Taip pat pažymėtina, kad nėra aišku, kas ŽULPKĮ projekte yra suprantama kaip „asmeninės apsaugos priemonės“. Siūlytina tikslinti ŽULPKĮ projektą, kad būtų nustatytas aiškus asmeninių apsaugos priemonių turinys.</p>	<p>Neatsižvelgta. ŽULPKĮ numatyta, kokiais atvejais, t. y., kai iškyla pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimo pavojus, ir koks subjektas gali nustatyti privalomus asmeninės apsaugos priemonių naudojimo reikalavimus bei kitas būtinas visuomenės sveikatos saugos ir higienos sąlygas. Kad sveikatos apsaugos ministro sprendimas būtų pagrįstas, numatomas Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos (kaip kompetentingos užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės srityje) teikimas, kuriame, atsižvelgiant į konkrečią epidemiologinę situaciją, ir būtų siūlomi atitinkami asmeninės apsaugos priemonių naudojimo reikalavimai ar kitos būtinos visuomenės sveikatos saugos ir higienos sąlygos.</p>
	<p>4. Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 22, 23, 37 ir 44¹ straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 20¹ straipsniu įstatymo projekto (toliau – VĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – VŠĮ projektas): VĮ projekte siūlomame keisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 9 punkte siūloma nustatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei</p>	<p>Neatsižvelgta. Pastaboje nurodytą projektą rengė Vyriausybės kanclerės sudaryta darbo grupė, o šio projekto atitinkamos korekcijos poreikio teisė priklauso Vyriausybės kanceliarijai. Todėl pastaba bus įvertinta ir jei reikės projektai atitinkamai pakoreguoti, kai</p>

	<p>galimybę priimti sprendimą įsteigti ministerijoje ar Vyriausybės kanceliarijoje struktūrinį padalinį centrą. Kituose siūlomuose keisti Vyriausybės įstatymo straipsniuose detalizuotas centro steigimas Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijoje. Atitinkamai VŠĮ projekto 1 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje nurodomas centro steigimo tikslas: „Centras steigiamas Vyriausybės sprendimu bendriems ministerijų, taip pat kitų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiksmams koordinuoti, viešojo administravimo subjektams reikiamoms kompetencijoms sutelkti, taip pat padėti Vyriausybei ir kitiems viešojo administravimo subjektams valdyti valstybės lygio situacijas ar procesus“, – kuris suponuoja, kad centras turi būti steigiamas ne ministerijose, o Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijoje. Pažymėtina ir tai, kad CSĮ projekte taip pat nėra aptartos galimybės, sąlygos ir procedūros ministerijose steigti centrus, kurie atitiktų Viešojo administravimo įstatymo siūlomo pakeitimo esmę. Atsižvelgiant į tai, siūlome tikslinti siūlomą keisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 9 punktą ir jame nustatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei galimybę tik priimti sprendimą įsteigti Vyriausybės kanceliarijoje struktūrinį padalinį centrą.</p>	KVCSĮ paketas bus pateiktas Vyriausybei.
<p>Krašto apsaugos ministerija (2022-05-16 raštas Nr. (12-01-877))</p>	<p>1. KVCSĮ projekto 6 straipsnyje kaip vienas iš krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos subjektų yra numatomas Nacionalinis krizių valdymo centras (toliau – NKVC), 9 straipsnyje numatoma jo kompetencija, tačiau detaliau jo statusas nėra reglamentuojamas: nenumatomas NKVC steigiantis ir jo nuostatus tvirtinantis subjektas, NKVC juridinė forma, sudėtis ir struktūra, darbo organizavimo principai. Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 22, 23, 37 ir 44¹ straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20¹ straipsniu įstatymo projektu (toliau – Vyriausybės įstatymo projektas) keičiamo Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 44¹ straipsnyje numatoma Lietuvos Respublikos Vyriausybės teisė Vyriausybės kanceliarijoje steigti centrus bendriems ministerijų, taip pat kitų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiksmams koordinuoti, viešojo administravimo subjektams reikiamoms kompetencijoms sutelkti, padėti Vyriausybei ir kitiems viešojo administravimo subjektams valdyti valstybės lygio situacijas ar procesus, tačiau neaišku, ar NKVC yra laikytinas tapačiu Vyriausybės įstatymo projekte numatomiems centrums. Atsižvelgiant į tai, kad NKVC būtų vienas iš pagrindinių krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos subjektų, turinčių specialius įgaliojimus,</p>	<p>Neatsižvelgta. NKVC laikytinas Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 22, 23, 37 ir 44¹ straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20¹ straipsniu įstatymo projekte numatomiems centrums. KVCSĮ nustatoma speciali NKVC kompetencija susijusi su jo, kaip krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos subjekto kompetencija, o jo teisinio statuso klausimus numatoma reglamentuoti minėtame Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 22, 23, 37 ir 44¹ straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20¹ straipsniu įstatymo projekte.</p>

	<p>esminiai jo teisinio statuso klausimai turėtų būti reglamentuoti KVCSI projekte.</p> <p>2.2. KVCSI projekto 31 straipsnio 2 dalyje numatoma, kad valstybės tarnautojų ir darbuotojų pasitelkimui nėra reikalingas jų sutikimas. Tai reiškia, kad valstybės tarnautojai ir darbuotojai privalėtų vykdyti NKVC vadovo pavestas užduotis nepaisant to, kad tai nebūtų numatyta jų pareigybių aprašymuose ar darbo sutartyse. Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijos 48 straipsnyje įtvirtinta žmogaus teisė laisvai pasirinkti darbą, taip pat priverčiamojo darbo draudimas. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad darbo santykių teisiniui reguliavimui yra būdingi, be kita ko, šie principai: darbo sutarties šalių lygybė; draudimas vienašališkai keisti sąlygas, dėl kurių šalys susitarė. Be to, pažymima, kad konstitucinė kiekvieno žmogaus laisvė pasirinkti darbą bei verslą kartu suponuoja ir įstatymų leidėjo pareigą sudaryti teisinės prielaidas įgyvendinti šią laisvę. Papildomai pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos darbo kodekso 45 straipsnio 1 dalyje nurodoma, jog pakeisti būtinausias darbo sutarties sąlygas, papildomas darbo sutarties sąlygas, nustatytą darbo laiko režimo rūšį ar perkelti darbuotoją dirbti į kitą vietovę darbdavio iniciatyva galima tik su darbuotojo rašytiniu sutikimu. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2021 m. birželio 16 d. nutartyje byloje Nr. e3K-3-150-313/2021 taip pat yra išskyręs šių darbo sąlygų svarbą: „Vien tai, kad įstatymų leidėjas nustatė darbdaviui prievolę gauti rašytinį sutikimą dėl DK 45 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų darbo sąlygų pakeitimo, suponuoja šių sąlygų svarbą darbuotojui: tikėtina, kad tokio pobūdžio darbo sąlygoms esant kitokioms, negu yra sulytos darbo sutartimi, darbuotojas nebūtų apsisprendęs jos sudaryti; arba tokių sąlygų pakeitimas apskritai yra lemiantis darbuotojo apsisprendimą tęsti darbo santykius.</p> <p>2.3. Pažymėtina, kad karių pasitelkimas teikiant pagalbą kitoms valstybės institucijoms yra reglamentuojamas Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme (toliau – KASOKTĮ): KASOKTĮ 18 straipsnyje numatomas karinių vienetų pasitelkimas teikiant pagalbą kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms, o KASOKTĮ 42</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Projekto 31 straipsnis pakeistas iš esmės. Dabar numatyta, kad gavęs NKVC vadovo rašytinį prašymą, vadovas, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas atleidžia valstybės tarnautojus, darbuotojus, profesinės karo tarnybos karius ir žvalgybos pareigūnus nuo pareigos vykdyti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas, dirbti ar tarnybos (funkcijų) vykdymo ir paveda jiems vykdyti NKVC vadovo arba jo įgalioto asmens pavestas užduotis tik esant 31 str. 3 d. nustatytoms sąlygoms.</p> <p>Pagal 31 str. 3 d. valstybės tarnautojai, darbuotojai, profesinės karo tarnybos kariai ir žvalgybos pareigūnai pasitelkiami tik esant šioje dalyje nustatytoms sąlygoms, t. y. jei yra jų sutikimas būti pasitelkiami (kadangi pagal Lietuvos Respublikos konstitucijos 48 straipsnį priverčiamuoju darbu nelaikomas piliečių darbas karo, stichinės nelaimės, epidemijos ar kitais ypatingais atvejais, šis sutikimas nereikalingas, kai gresia ar susidaro krizė ar ekstremalioji situacija, taip pat paskelbiama ekstremalioji situacija) ir kai NKVC vadovas jų pasitelkimo klausimą suderina su valstybės institucijų ir įstaigų vadovais.</p> <p>Taip pat, papildomai parengtas Darbo kodekso 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, kuriame siūloma nustatyti, kad krizių valdymą ir civilinę saugą reglamentuojančiame įstatyme gali būti nustatytos kitokios, negu nustato Darbo kodeksas, darbo santykius reglamentuojančios normos.</p> <p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Esami karių pasitelkimo būdai nepakankami, kadangi karinio vieneto pasitelkimas NKVC mažai tikėtinas ar nelabai įmanomas variantas, o kario perkėlimo į karjeros valstybės tarnautojo pareigas suponuoja, kad</p>
--	---	---

<p>straipsnio 5 dalyje numatomas profesinės karo tarnybos kario perkėlimas į karjeros valstybės tarnautojo pareigas kitoje valstybės institucijoje vykdyti funkcijas, kurioms atlikti reikia specialių karybos žinių. Atsižvelgiant į tai, kad karių pasitelkimo būdai jau yra reglamentuoti, taip pat į tai, kad projektų aiškinamajame rašte nėra nurodytos jokios priežastys, kodėl esami karių pasitelkimo būdai nėra tinkami ar pakankami ir kokių teigiamų rezultatų bus pasiekta KVCSI projekto 31 straipsnio 3 dalyje numatomu nauju profesinės karo tarnybos karių pasitelkimo būdu, neįmanoma įvertinti, ar toks teisinis reguliavimas atitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintus teisėkūros tikslingumo ir efektyvumo principus. Nesant pagrįstų argumentų ir vadovaujantis anksčiau minėtais teisėkūros principais, siūlytina nekurti naujų ir, esant poreikiui, taikyti galiojančiame teisiniame reguliavime įtvirtintas priemones. Papildomai pažymėtina, kad KVCSI projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad kartu teikiamu KASOKTĮ pakeitimo projektu nustatomas profesinės karo tarnybos karių pasitelkimas NKVC uždaviniais ir funkcijoms įgyvendinti, tačiau tokių nuostatų Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 2 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte nėra.</p>	<p>NKVC turi būti įsteigtos reikalingos pareigybės, atlikti kiti administraciniai veiksmai, kad asmuo būtų perkeltas į pareigas, neturi būti viršytas didžiausias leistinas pareigybių skaičius, kurį nustato Vyriausybė. Siūlomas pasitelkimo būdas, kuris bus naudojamas ne vietoj esamų, o greta jų, leidžia be <u>papildomos administracinės naštos, greitai ir lanksčiau išspręsti specialių žinių turinčių asmenų pritraukimą</u>, kai NKVC esamų pajėgumų nepakanka, o veikti reikėtų nedelsiant.</p> <p>Taip pat, atsižvelgiant į pastabą, atitinkamai papildytas KASOKTĮ projekto 18 str.</p>
<p>3. KVCSI projekto 2 straipsnio 20 dalyje yra pateikiama krizės apibrėžtis: „valstybės lygio ekstremalioji situacija, kurios nepavyksta likviduoti ir (ar) pašalinti jos padarinių taikant šio įstatymo IV skyriuje nustatytas valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valdymo priemonės, ypatingas įvykis, taip pat išorės arba vidaus įvykių ar procesų nulemta situacija, kelianti grėsmę Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams ar gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų atlikimui“. Nepaisant to, KVCSI projekte nėra aiškos atskirties tarp ekstremaliosios situacijos ir krizės:</p> <p>3.1. nėra aišku, kuo skiriasi pavojus (ekstremaliosios situacijos atveju) nuo grėsmės (krizės atveju) nacionalinio saugumo interesams ar gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų atlikimui.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Ekstremalioji situacija apibrėžiama, kaip dėl <u>ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis</u>, kuri gali sukelti ar sukelia didelį pavojų gyventojų <u>gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui, aplinkai, gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų atlikimui</u>. Krizės atveju situacija turi kelti grėsmę Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams ar gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų atlikimui (nesuvaldytos ekstremaliosios situacijos atveju).</p>
<p>3.2. KVCSI projekto IV skyriuje (Ekstremaliųjų situacijų skelbimas ir valdymas) yra aptariama ekstremaliųjų situacijų skelbimo tvarka, o krizė tiesiog pateikiama kaip tam tikrų aplinkybių visuma, o ne atskiras teisinis režimas. Atsižvelgiant į tai, nėra aišku, kas ir kaip nustatytų, kad tam tikra situacija jau laikytina krize.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Tai nustatyta projekto 9 str. 2 p., 11 str. 3 d. 2 p. Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projekte.</p>

	<p>3.3. Tiek krizių, tiek ekstremaliųjų situacijų metu taikytinos priemonės (institucijoms suteikiami įgaliojimai, gyventojų perspėjimo ir informavimo tvarka, asmens teisių ir laisvių, ūkinės veiklos laisvės, viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo apribojimai, prekybos ir paslaugų teikimo reguliavimas) iš esmės nesiskiria arba skirtumai yra neesminiai.</p>	<p>Neatsižvelgta. To ir siekiama projektu, tačiau tiek ekstremalioji situacija, tiek krizė gali kilti atskirai, tai jų valdymui tuo atveju ir numatomos atitinkamos priemonės.</p>
	<p>3.4. Tam tikrais atvejais krizė kyla iš valstybės lygio ekstremaliosios situacijos (kai valstybės lygio ekstremaliosios situacijos tam tikrą laiką nepavyksta likviduoti), o kitais atvejais (ypatingas įvykis, grėsmę kelianti situacija) krizė gali kilti iš staigaus įvykio, netikėtai susidariusių aplinkybių. Tokia samprata laikytina prieštaringa, nes vienu atveju (valstybės lygio ekstremaliosios situacijos) tam, kad susidarytų krizė, yra būtina, jog būtų išnaudotos ekstremaliosios situacijos valdymo priemonės, kitais atvejais – krizė gali susidaryti staiga, iškart po ypatingo įvykio ar grėsmę keliančios situacijos.</p>	<p>Neatsižvelgta. Neaiški pastaba. Pacituotas siūlomas teisinis reguliavimas, tačiau neaišku kur prieštaravimas? Atkreiptinas dėmesys, kad projekte yra apibrėžtos ir įvykio, ekstremaliojo įvykio ir ypatingo įvykio sąvokos.</p>
	<p>4. KVCSĮ projekto 35 straipsnio 5 dalies 1 punkte ir 43 straipsnio 6 dalies 1 punkte numatoma, kad Vyriausybė atitinkamai ekstremaliosios situacijos ar krizės metu gali nustatyti gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams asmens judėjimo laisvės, privataus gyvenimo, nuosavybės ir būsto neliečiamumo teisės, ūkinės veiklos laisvės, viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo apribojimus, būtinus atitinkamai ekstremaliajai situacijai ar krizei likviduoti ir jos padariniams šalinti. Pažymėtina, kad konstitucinės teisės ir laisvės gali būti ribojamos tik Konstitucijoje numatytais atvejais. Pavyzdžiui, Konstitucijos 22 straipsnyje numatoma, kad informacija apie privatų asmens gyvenimą gali būti renkama tik motyvuotu teismo sprendimu ir tik pagal įstatymą, todėl Vyriausybė negalėtų numatyti privataus gyvenimo apribojimų. Konstitucijos 145 straipsnyje nurodoma, kad įvedus karo ar nepaprastąją padėtį, be kita ko, laikinai gali būti apribojamos teisės ir laisvės, nurodytos Konstitucijos 22 (privataus gyvenimo neliečiamumas), 24 (būsto neliečiamumas) ir 32 (teisė laisvai kiltotis ir pasirinkti gyvenamąją vietą Lietuvoje, galimybė laisvai išvykti iš Lietuvos) straipsniuose. Atkreiptinas dėmesys, kad karo ir nepaprastoji padėtis gali būti įvedamos tik Seimo (tam tikrai atvejais ir Prezidento) sprendimu, kuriame, vadovaujantis Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties ar Lietuvos Respublikos karo padėties įstatymų nuostatomis, nustatomi ir konstitucinių teisių ir laisvių ribojimai. Atsižvelgiant į tai, siūlytina papildomai įvertinti KVCSĮ projekte Vyriausybei numatomų įgaliojimų, susijusių su asmenų</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Teisės į privatų gyvenimą ribojimo KVCSĮ yra atsisakyta. Konstitucinis Teismas taip pat yra pažymėjęs, kad riboti asmens teises ir laisves galima, jeigu yra laikomasi šių sąlygų: tai daroma įstatymu; ribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises bei laisves ir Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus; ribojimais nėra paneigiama teisių ir laisvių prigimtis bei jų esmė; yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo (Konstitucinio Teismo 2004 m. sausio 26 d., 2005 m. gegužės 13 d., 2008 m. kovo 15 d., 2017 m. gegužės 30 d. nutarimai).</p>

	Konstitucinių teisių ir laisvių suvaržymu, suteikimo atitiktį Konstitucijai.	
Užsienio reikalų ministerija (2022-05-23 raštas Nr. (7.2.16E)3-3315)	1. Ministerija siūlo keisti įstatymo projekto 31 straipsnio nuostatas. Pagal pateiktą projektą, Nacionalinio krizių valdymo centro funkcijoms atlikti laikinai gali būti pasitelkiami profesinės karo tarnybos kariai ir (ar) žvalgybos pareigūnai, suderinus su atitinkamos krašto apsaugos sistemos ar žvalgybos institucijos vadovu, o visi kiti valstybės tarnautojai ar diplomatai, gavę Nacionalinio krizių valdymo centro vadovo potvarkį, be jokio derinimo privalo būti paskirti vykdyti Nacionalinio krizių valdymo centro vadovo pavestas užduotis. Ministerija siūlo keisti įstatymo nuostatą ir įtvirtinti, kad Nacionalinis krizių valdymo centras turi suderinti su ministerija darbuotojų ar diplomatų pasitelkimą vykdyti užduotis. Atkreipiame dėmesį, kad dėl šio klausimo nėra atitinkamai tikslinamas Valstybės tarnybos įstatymas.	Atsižvelgta iš dalies. Projekto 31 straipsnis pakeistas iš esmės. Žr. argumentus dėl Krašto apsaugos ministerijos 2.2 pastabas. Valstybės tarnybos įstatymo 16 straipsnio 2 d. nustatyta, kad valstybės tarnautojai vykdo ir kituose įstatymuose nustatytas pareigas, todėl jo keisti nereikia.

	<p>2. Ministerijos nuomone, įstatymo 32 straipsnio 2 papunktis, pagal kurį „valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų vadovai gali atšaukti valstybės tarnautojus ar darbuotojus iš kasmetinių ar kitų atostogų be šių asmenų sutikimo“, neatitiktų Diplomatinės tarnybos įstatymo, Valstybės tarnybos įstatymo ir Darbo kodekso nuostatų, o atitinkamų šių teisės aktų pakeitimų nėra pateikta.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Valstybės tarnybos įstatymo 16 straipsnio 2 d. nustatyta, kad valstybės tarnautojai vykdo ir kituose įstatymuose nustatytas pareigas. Vidaus tarnybos statuto 21 straipsnio 6 p. nustato analogišką nuostatą. Valstybės tarnybos įstatymo 6 straipsnio 1 d. nustatyta, kad „Darbo santykius ir socialines garantijas reglamentuojantys įstatymai ir kiti teisės aktai valstybės tarnautojams taikomi tiek, kiek jų statuso ir socialinių garantijų nereglamentuoja šis įstatymas.“ Vidaus tarnybos statuto 7 straipsnio 3 d. nustatyta, kad „Darbo santykius ir socialines garantijas reglamentuojantys įstatymai, kiti įstatymai pareigūnams taikomi tiek, kiek jų tarnybos santykiai ir socialinės garantijos nereglamentuoti šiame statute, kituose statutinų įstaigų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose.“. Diplomatinės tarnybos įstatymo 2 straipsnyje nustatyta, kad „Darbo santykius ir socialines garantijas nustatantys įstatymai ir kiti teisės aktai diplomatams taikomi tiek, kiek jų statuso ir socialinių garantijų nenustato šis įstatymas.“. Taigi minėti įstatymai duoda nuorodą į darbo santykius reglamentuojančius teisės aktus (iš esmės ir Darbo kodeksą). Minėtuose įstatymuose nėra reglamentuotas atšaukimas iš atostogų. Tam parengtas Darbo kodekso pakeitimo projektas pastaboje nurodytu aspektu, tuomet nurodytos blanketinės minėtų įstatymų nuostatos leis taikyti Darbo kodekso ir šio projekto nuostatas dėl atšaukimo iš atostogų ir savarankiško reguliavimo nereikia.</p>
--	--	---

<p>Teisingumo ministerijos (2022-05-16 raštas Nr. (1.6Mr) 2T-764</p>	<p>1. Atkreipiame dėmesį, jog pagal Lietuvos Respublikos konstitucinių įstatymų sąrašo konstitucinio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 9 punktą, į Lietuvos Respublikos konstitucinių įstatymų sąrašą įrašytas ir Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties konstitucinis įstatymas. Vadovaujantis Konstitucinių įstatymų sąrašo konstitucinio įstatymo 2 straipsnio 2 dalimi, šis įstatymas, t. y. Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatymas, turi būti priimamas kaip konstitucinis įstatymas ir tik pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją bei Lietuvos Respublikos Seimo statute nustatytas konstitucinių įstatymų leidybos procedūras.</p> <p>2. Konstitucijos 145 straipsnyje nurodyta, kad įvedus karo ar nepaprastąją padėtį, laikinai gali būti apribojamos teisės ir laisvės, nurodytos Konstitucijos 22, 24, 25, 32, 35 ir 36 straipsniuose. Kitų teisių ribojimo atveju pakankamas būtų ir, pavyzdžiui, ekstremaliosios situacijos režimas. NPĮ projekto 2 straipsniu keičiamo Nepaprastosios padėties įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje numatoma, kad nepaprastoji padėtis gali būti įvedama kai kyla grėsmė Lietuvos Respublikos konstitucinei santvarkai ar visuomenės rimčiai ir šios grėsmės neįmanoma pašalinti nepanaudojus Konstitucijoje ir šiame įstatyme įtvirtintų nepaprastųjų priemonių. Taigi, nors Konstitucijoje kalbama apie nepaprastosios padėties būtinumą tik Konstitucijos 22, 24, 25, 32, 35 ir 36 straipsniuose nurodytų teisių ir laisvių ribojimo atveju (t. y. konstitucinių teisių ribojimo būtinumas yra nepaprastosios padėties skiriamasis požymis, skiriantis ją nuo, pavyzdžiui, minėtos ekstremaliosios situacijos), tačiau minėta NPĮ projekto formuluotė „ir šiame Įstatyme nustatytų nepaprastųjų priemonių“ įveda neaiškumą ir sukuria erdvę interpretacijoms, jog visos nepaprastosios priemonės, nurodytos Nepaprastosios padėties įstatymo 28 straipsnyje (t. y. ne tik konstitucinių teisių ribojimas), gali būti taikomos tik nepaprastosios padėties metu, nors pagal Konstituciją jos gali būti įvedamos ir ekstremaliosios situacijos režimo metu. Nepaprastosios priemonės gali būti naudojamos ir kitais atvejais pagal kitus įstatymus ir tam nereikia konstitucinio nepaprastosios padėties režimo (išskyrus atvejus, kai atitinkama situacija nepatektų į naujos redakcijos Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo reguliavimo sritį). Taigi, siekiant užtikrinti Lietuvos Respublikos teisėkūros</p>	<p>Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad visi anksčiau atlikti Nepaprastosios padėties įstatymo pakeitimai nebuvo priimti kaip konstituciniai. Šiuo atveju, Nepaprastosios padėties įstatymo pakeitimo įstatymo projektas, teikiamas pakete su KVCSĮ ir yra lydintysis tiesiogiai susijęs su jame siūlomu teisiniu reguliavimu, todėl labai svarbu, kad jis būtų teikiamas Seimui kartu KVCSĮ pakete ir priimamas kartu. Nepaprastosios padėties įstatymo keitimas ir priėmimas kaip konstitucinio gali būti sprendžiamas jau Seime atskiru projektu ir kompleksiskai.</p> <p>Atsižvelgta iš dalies Pažymėtina, kad nuostata „ir šiame Įstatyme nustatytų nepaprastųjų priemonių“ Nepaprastosios padėties įstatyme (toliau – NPĮ) įtvirtinta nuo pat šio įsigaliojimo dienos (2002 m. birželio 26 d.). Minėtas įstatymas buvo keistas 17 kartų ir nebuvo keliama minėtos nuostatos skirtingo aiškinimo ar taikymo klausimų, todėl netikslinga tikslinti nuostatų, kurių taikymas nekelia problemų (teisinio reguliavimo efektyvumo principas). Pabrėžtina ir tai, kad pagal NPĮ 1 straipsnio 1 dalį šis įstatymas reglamentuoja teisinius santykius išimtinai nepaprastosios padėties srityje. Šis įstatymas yra specialusis kitų įstatymų atžvilgiu. Jame numatytas teisių ir laisvių ribojimas ir 28 straipsnyje nurodytų nepaprastųjų priemonių taikymas nustatytas tik esant ypatingam teisiniui režimui (nepaprastajai padėčiai). Tačiau NPĮ nurodytų teisių ir laisvių ribojimas bei nepaprastųjų priemonių taikymas kaip ir rašoma pastaboje gali būti taikomas ir pagal kitus teisės aktus, pvz., ekstremaliųjų situacijų valdymą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytais atvejais ir pagrindais. Taigi, pastaboje nurodyta išvada,</p>
--	--	--

	<p>pagrindų įstatymo 3 straipsnio 6 ir 7 dalyse įtvirtintų aiškumo ir sistemiškumo principų laikymąsi, siūlome tikslinti NPĮ projektu keičiamą Nepaprastosios padėties įstatymo 3 straipsnio 1 dalį, ją siejant tik su minėtų Konstitucijoje įtvirtintų teisių ir laisvių ribojimais ir atsisakant formuluotės „ir šiame Įstatyme nustatytų nepaprastųjų priemonių“. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 12 punkte įtvirtintu subsidiarumo principu, atitinkamai siūlome tikslinti NPĮ projektą numatant, kad nepaprastosios priemonės, numatytos Nepaprastosios padėties įstatymo 28 straipsnyje, nutarime dėl nepaprastosios padėties įvedimo gali būti nustatomos tais atvejais, kai nepaprastoji padėtis skelbiama nesant paskelbtos ekstremaliosios situacijos, o esant šalyje paskelbtai ekstremaliajai situacijai, nepaprastosios priemonės, šiuo metu numatytos Nepaprastosios padėties įstatymo 28 straipsnyje (neapimančios konstitucinių teisių ir laisvių ribojimo), turėtų būti nustatomos vadovaujantis naujos redakcijos Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymu. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad dėl to tikslintinas ir galiojančio Nepaprastosios padėties įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 4 punktas, kuris gali klaidinti, jog siekiant pritaikyti visas nepaprastąsias priemones būtina įvesti nepaprastąją padėtį.</p>	<p>kad NPĮ 28 straipsnyje nurodytos nepaprastosios priemonės gali būti naudojamos tik įvedus nepaprastąją padėtį yra nepagrįstas.</p> <p><i>Dėl siūlymo vadovautis subsidiarumo principu</i></p> <p>Pagal NPĮ 3 straipsnio 1 dalį nepaprastoji padėtis įvedama, kai valstybėje kyla grėsmė Lietuvos Respublikos konstitucinei santvarkai ar visuomenės rimčiai. Tokią grėsmę gali sukelti ir <i>susidariusi</i> ekstremalioji situacija. Tokiu atveju, dėl ekstremaliosios situacijos kilusiai grėsmei pašalinti būtų skelbiama nepaprastoji padėtis, nepriklausomai ar ekstremalioji situacija buvo ar nebuvo prieš tai paskelbta. Įvedus nepaprastąją padėtį būtų taikomos NPĮ 28 straipsnyje nurodytos nepaprastosios priemonės, o pagal keičiamo NPĮ 29 straipsnio 5 dalies nuostatas Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo nuostatos NPĮ reglamentuojamiems santykiams nepaprastosios padėties metu būtų taikomos tiek, kiek jų nereglamentuoja NPĮ. Pažymėtina, kad ekstremaliosioms situacijoms, kurios nekelia grėsmės Lietuvos Respublikos konstitucinei santvarkai ar visuomenės rimčiai, valdyti bus taikomos ne NPĮ 28 straipsnyje nurodytos nepaprastosios priemonės, bet Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo projekte nurodyti įrankiai (priemonės), kurie savo pobūdžiu ir apimtimi yra „švelnesni“ už NPĮ 28 straipsnyje nurodytas nepaprastąsias priemones.</p> <p>NPĮ 7 straipsnio 1 dalies 4 punktas atitinkamai patikslintas pagal pastabą.</p>
	<p>10. KVCSĮ 17 straipsnis reglamentuoja savanorių, nevyriausybinių organizacijų ir asociacijų (toliau – NVO) pasitelkimą atitinkamų darbų ir funkcijų vykdymui, šiame straipsnyje, be kita ko, numatoma, kad NVO pajėgos pasitelkiamos pagal pagalbos sutartis, sudarytas su valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, kitomis įstaigomis ir ūkio subjektais arba operacijų vadovo</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Pažymėtina, kad nėra galimybės ir netikslinga nustatyti universalius kriterijus, nes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. konkretūs reikalavimai NVO priklausys nuo krizių valdymo ir civilinės saugos subjekto keliamų užduočių

<p>sprendimu, numatoma, kad NVO pajėgų, su kuriomis sudarytos pagalbos sutartys, pasirengimas vykdyti šio straipsnio 1 dalyje nurodytus darbus ir funkcijas, šių darbų ir funkcijų vykdymas ir šio straipsnio 6 dalyje nurodytas mokymas gali būti finansuojamas iš valstybės ar savivaldybių biudžetų, Vyriausybės nustatyta tvarka. Atsižvelgiant į tai, kad siūlomas reguliavimas susijęs su valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų naudojimu, siūlytina įvertinti, ar, siekiant aiškumo, neturėtų būti reglamentuota: a) įstatyme – kaip bus pasirenkamos konkrečios NVO, t. y. NVO atrankos kriterijai, šiame straipsnyje nurodytų pagalbos sutarčių sudarymo kriterijai; b) poįstatyminiame teisės akte – šiame straipsnyje nurodytų pagalbos sutarčių sudarymo tvarka (įstatyme nustatant pavedimą atitinkamam subjektui tvirtinti šią tvarką). Taip pat, vertinant KVCSĮ 17 straipsnio nuostatas, kyla klausimų dėl šio straipsnio nuostatų santykio su Lietuvos Respublikos nevyriausybių organizacijų plėtros įstatymu, kuriame, be kita ko, reglamentuojami nevyriausybių organizacijų finansavimo valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšomis tikslai ir tvarka. Atkreiptinas dėmesys, kad Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad šis įstatymas nustato nevyriausybinių organizacijų finansavimo valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšomis tikslus ir tvarką, nei šis nei kiti straipsniai nenustato išlygų, kad kiti įstatymai gali nustatyti kitokius finansavimo tikslus ir kitokią tvarką. Iš esmės pritartina KVCSĮ 17 straipsnio 7 dalies nuostatoms, kurios numato vieną, Vyriausybės tvirtinamą finansavimo tvarką (nepriklausomai nuo to ar finansavimas skiriamas iš valstybės biudžeto ar iš savivaldybių biudžetų), tačiau atkreiptinas dėmesys į Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo 7 straipsnio 4 dalį, kurioje nustatyta, kad nevyriausybinių organizacijų finansavimo iš savivaldybės biudžeto tvarką, šių lėšų administravimo tvarką ir finansuotinas nevyriausybinių organizacijų veiklos sritis, atsižvelgusi į nevyriausybinių organizacijų plėtros valstybės politiką ir įvertinusi vietos bendruomenės poreikius, nustato savivaldybės taryba.</p>	<p>NVO ir poreikių.</p> <p>2. universalesni reikalavimai NVO gali tapti diskriminuojančiais kitas, tuo metu neatitinkančias kažkurio kriterijaus, NVO, nors bet kuriuo atveju, atitinkama NVO dar turės tinkamai pasirengti.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, tikslinga palikti galimybę subjektui, kuris tarsis su NVO dėl pagalbos sutarties (ar operacijų vadovui) nuspręsti dėl kriterijų.</p> <p>Taip pat KVCSĮ 17 str. 2 dalis papildyta nuostata, kad jeigu sudaryti pagalbos sutartis pretenduoja daugiau nei viena asociacija ar NVO, asociacija ar NVO, su kuria bus sudaryta pagalbos sutartis, atrenkama konkurso būdu. Atrankos konkursų nuostatus turės pasitvirtinti patys krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos subjektai.</p> <p>Savanorių, asociacijų ir NVO pajėgų, su kuriomis sudarytos pagalbos sutartys, pasirengimas vykdyti nurodytus darbus ir funkcijas, šių darbų ir funkcijų vykdymas ir mokymas neturėtų būti siejamas su Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme reglamentuotu NVO finansavimu ir atsižvelgiant į NVO statusą KVCSĮ, minėta NVO veiklą reikėtų vertinti kaip NVO patiriamas išlaidas, kurias Valstybė turėtų kompensuoti Vyriausybės nustatyta tvarka.</p> <p>Atsižvelgiant į tai KVCSĮ 17 str. 7 dalis pakoreguota, kad savanorių, asociacijų ir NVO pajėgų, su kuriomis sudarytos pagalbos sutartys, su pasirengimu, funkcijų vykdymu ir mokymu patiriamos išlaidos gali būti <i>kompensuojamos</i> Vyriausybės nustatyta tvarka.</p>
--	---

	<p>13. KVCSĮ 30 straipsnio 3 dalies nuostatos (30 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registro valdytojas ir tvarkytojas yra Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas) neatitinka Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo, kurio 23 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Registro valdytojas paskiriamas Lietuvos Respublikos įstatymu, nustatančiu valstybės registro steigimo teisinius pagrindus, o registro tvarkytojas (tvarkytojai) paskiriamas (paskiriami) Vyriausybės priimtu teisės aktu, kuriuo tvirtinami valstybės registro nuostatai, o šio straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad valstybės registro valdytoju skiriama ministerija arba ministerijai nepavaldi valstybės institucija ar valstybės įstaiga, kitas juridinis asmuo, jeigu jos vadovas yra asignavimų valdytojas.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies išbraukta nuostata, kad PAGD yra registro tvarkytojas. Nuostata dėl valdytojo svarbi, nes nėra kam perduoti šio specifinio registro valdytojo funkcijų, be to, pakeitus valdytoją pagal valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymą reikėtų reorganizuoti registrą. Tad valdytojo skyrimo klausimas bus sprendžiamas vėliau, nes šis klausimas nesusijęs su šio svarbaus paketo tikslais.</p>
	<p>18. KVCSĮ projekto, kuriuo nauja redakcija dėstomas Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymas, priede nurodoma, kad juo įgyvendinama 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką ir panaikinanti Tarybos direktyvą 90/313/EEB bei 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/18/ES dėl didelių, su pavojingomis cheminėmis medžiagomis susijusių avarijų pavojaus kontrolės, iš dalies keičianti ir vėliau panaikinanti Tarybos direktyvą 96/82/EB.</p> <p>Vis dėlto, atkreipiame dėmesį, kad tai nėra vieninteliai Europos Sąjungos (toliau – ES) teisės aktai, kurie buvo įgyvendinami KVCSĮ projektu keičiamu Civilinės saugos įstatymu. Galiojančios Civilinės saugos įstatymo redakcijos nuostatos didele apimtimi buvo notifikuotos Europos Komisijai kaip perkeliančios ir įgyvendinančios 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu, pakeičiančią Tarybos pamatinį sprendimą 2002/475/TVR ir iš dalies keičiančią Tarybos sprendimą 2005/671/TVR, 2013 m. gruodžio 5 d. Tarybos direktyvą 2013/59/Euratomas, kuria nustatomi pagrindiniai saugos standartai siekiant užtikrinti apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės apšvitos keliamų pavojų ir panaikinamos direktyvos 89/618/Euratomas, 90/641/Euratomas, 96/29/Euratomas, 97/43/Euratomas ir 2003/122/Euratomas bei 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas. Be to, kaip kad pažymėta aiškinamajame rašte, KVCSĮ projektas įgyvendina 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies KVCSĮ projektu dėstomas įstatymo priedas bus papildytas pastaboje paminėtais ES teisės aktais, atitikties lentelės bus parengtos ir suderintos nustatyta tvarka, kai KVCSĮ nuostatos bus galutinai suderintos Vyriausybės lygyje.</p>

	<p>Tarybos sprendimą Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo. Vadovaujantis Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 1R-72 „Dėl Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo patvirtinimo“, 10 punktu, įgyvendinami ES teisės aktai nurodomi įstatymo priede. Atsižvelgiant į tai, prašome įvertinti, ar KVCSI projektu dėstomas įstatymo priedas neturėtų būti papildytas minėtais ES teisės aktais.</p> <p>Laikantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 patvirtintų Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių 69 ir 79 punktų, turėtų būti parengtos ir Teisingumo ministerijos Europos Sąjungos teisės grupei vertinti pateiktos minėtų ES teisės aktų ir KVCSI projekto nuostatų atitikties lentelės. Atitinkamai, prašome KVCSI projektą įtraukti į minėtų ES teisės aktų įgyvendinimo planus Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS) bei kartu įkelti parengtas atitikties lenteles. Pažymime, kad KVCSI projektą priėmus, jis turėtų būti notifikuotas Europos Komisijai, kaip Direktyvos 2003/4/EB, Direktyvos 2012/18/ES, Direktyvos (ES) 2017/541, Direktyvos 2013/59/Euratomas nuostatas perkeliančių ir įgyvendinančių nuostatų tobulinimas.</p> <p>Jeigu kurio nors iš išvardytų ES teisės aktų KVCSI projektas nebeįgyvendina, prašome atnaujinti jo planą LINESIS nurodant priemones, kuriomis jis bus įgyvendintas.</p>	
	<p>22. Vadovaujantis Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 2 straipsnio 21 dalimi, karantinas – specialus užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės priemonių taikymo režimas, nustatomas atskiriems objektams (riboto karantino objektai) ar apkrėstose teritorijose (teritorijų karantinas), o pagal 22 dali, ribotas karantinas apibrėžiamas kaip karantinas, taikomas, kai karantino objektai yra ribota teritorija, konkretus objektas, konkreti žaliava ir (ar) produktas arba konkreti paslauga. ŽULPKI projekto 2 straipsniu siūlomais Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 21 straipsnio pakeitimais Vyriausybė karantino metu įgaliojama nustatyti teritorijų karantino režimo priemones, susijusias su ūkinės veiklos, viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo apribojimais, pavyzdžiui, nustatyti produktų gamybos, jų realizavimo, geriamojo vandens tiekimo bei paslaugų teikimo sąlygas ir tvarką (21 straipsnio 11 dalies 1 punkto b papunktis), tuo pačiu numatant, kad Lietuvos</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Pagal dabartinį reguliavimą karantino objektai tam tikrais atvejais gali sutapti. Siūlomais pakeitimais šiuo atveju tik detalizuojami Vyriausybės įgaliojimai karantino metu, reguliavimas dėl riboto karantino nėra keičiamas, o atliekamas tik techninis patikslinimas. Ateityje, kai iš esmės bus peržiūrėtas visas ŽULPKI, bus kompleksiskai peržiūrėtas ir visų šių normų tarpusavio santykis.</p>

	<p>Respublikos vyriausiasis epidemiologas arba apskrities vyriausiasis epidemiologas nustato bei atšaukia riboto karantino objektus, tokio karantino taikymo trukmę ir režimą (21 straipsnio 9 dalis). Kadangi tek riboto karantino, tiek teritorijų karantino atveju karantino objektas gali būti tam tikra teritorija, taip pat toje teritorijoje esančių kitų objektų (pvz., prekių) ribojimas, iš siūlomų nuostatų neaišku, koks šių normų tarpusavio santykis.</p> <p>26. VĮ projekte numatyta galimybė Vyriausybei steigti ministerijoje struktūrinį padalinį – centrą. Siūlomas reguliavimas turėtų būti įvertintas šiais aspektais. Vyriausybės sprendimas steigti ministerijoje struktūrinį padalinį laikytinas kišimusi į ministro kompetenciją (Vyriausybės įstatymo 26 straipsnio 3 dalies 9 punkte nustatyta, kad ministerijos administracijos struktūrą tvirtina ministras). Ministerijai įstatymų turėtų būti pavedama atlikti atitinkamą funkciją (-jas), o jau funkcijos (-jų) įgyvendinimo būdas yra ministro diskrecija. Manytume, kad pareigą steigti centrą, kai pavedama atlikti atitinkamą funkciją, ministrui, taip pat ir Vyriausybės kancleriui, galėtų nustatyti specialusis įstatymas, t. y. KVCSI. Kartu atkreipiame dėmesį, kad VĮ projekte trūksta nuoseklumo ir sistemiškumo: VĮ projektu keičiamo Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 9 punktas numato, kad Vyriausybės sprendimu struktūrinis padalinys centras gali būti steigiamas ministerijoje ar Vyriausybės kanceliarijoje, Vyriausybės įstatymo 44¹ straipsnis pildomas nuostatomis, apibrėžiančiomis centro (-ų) steigimo Vyriausybės kanceliarijoje tikslus, tačiau Vyriausybės įstatymo 29 straipsnis analogiškais nuostatomis nėra pildomas.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Pastaboje nurodytą projektą rengė Vyriausybės kanclerės sudaryta darbo grupė, o šio projekto atitinkamos korekcijos poreikio teisė priklauso Vyriausybės kanceliarijai. Todėl pastaba bis įvertinta ir jei reikės projektai atitinkamai pakoreguoti, kai KVCSI paketas bus pateiktas Vyriausybei.</p>
<p>Ekonomikos ir inovacijų ministerija (2022-05-25 raštas Nr. (7.13-83Mr) 3-3-2077</p>	<p>4. KVCSI projekto 18 straipsnio 3 dalis „3. Registrų ir informacinių sistemų valdytojai ir (ar) tvarkytojai privalo užtikrinti reikalingų duomenų iš registrų ir informacinių sistemų teikimą Valstybės duomenų valdysenos informacinei sistemai šio straipsnio 2 dalyje nurodytais tikslais“ yra keistina, nes, pagal Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo 11 straipsnio nuostatas, užtikrinant gyvybiškai svarbias valstybės funkcijas, civilinės institucijos mobilizacijos plane numatytus veiksmus ir priemones, taip pat mobilizacinius nurodymus vykdo civilinei mobilizacijos institucijai pavaldus subjektas, o registrų tvarkytojai (pvz., Valstybės įmonė Registrų centras) dažnai nėra pavaldūs atitinkamų registrų valdytojams, t. y. registrų ir informacinių sistemų valdytojai ne visada gali įgyvendinti pavedimą užtikrinti duomenų teikimą Valstybės duomenų valdysenos informacinei sistemai.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad pastaboje paminėta nuostata nustato atitinkamą pareigą ne tik registro valdytojui, bet ir tvarkytojui, nepriklausomai nuo jų pavaldumo. Be to Seimui pateiktame Oficialiosios statistikos įstatymo projekte yra nuostata dėl privalomo duomenų pateikimo. Minėto projekto 21 str. 4 d. nustatyta, kad Registrų, informacinių sistemų valdytojai ir (ar) tvarkytojai privalo sudaryti sąlygas Valstybės duomenų agentūrai ne vėliau kaip per 5 darbo dienas gauti į Valstybės duomenų valdysenos informacinę sistemą šiam tikslui reikalingus institucijų, registrų, informacinių sistemų duomenis.</p>

	<p>Dėl Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymo projekto (toliau – VRĮ):</p> <p>1. Įvertinę savo pasiūlymą KVCSĮ valstybės rezervo koordinatoriaus funkcijas priskirti NKVC, atkreipiamo dėmesį, kad, pritarus pasiūlymui, turi būti keičiamas ir VRĮ 2 straipsnio 5 punktas „Valstybės rezervo koordinatorius – Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) įgaliota institucija Nacionalinio krizių valdymo centras, koordinuojantis valstybės rezervo tvarkytojų veiklą.“</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad Valstybės rezervo įstatymas neišvardija nei valstybės rezervo koordinatoriaus, nei tvarkytojų ir tai padaryti paveda Vyriausybei, netikslinga keisti įstatymo ir jame įvardinti tik valstybės rezervo koordinatorių, o tvarkytojų skyrimą palikti Vyriausybei. Juo labiau, jei Vyriausybės lygyje buvo sutarta keisti valstybės rezervo koordinatorių, tai Vyriausybė tai gali padaryti pakoregavusi savo atitinkamą nutarimą.</p> <p>Papildytas projektų aiškinamasis raštas informacija, kad keisis valstybės rezervo koordinatorius ir kad tam reikės pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. vasario 22 d. nutarimą Nr. 200 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymą“.</p>
<p>Lietuvos savivaldybių asociacija</p> <p>2022-05-13</p> <p>raštas Nr. (11)-SD-313</p>	<p>6. KVCSĮ 49 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad, kai paskelbta savivaldybės lygio ekstremalioji situacija, savivaldybės materialinių išteklių teikimo išlaidoms padengti naudojami savivaldybės finansavimo ištekliai. Kai paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija, savivaldybėms iš valstybės finansavimo išteklių kompensuojama 70 procentų išlaidų pagal valstybės operacijų vadovo nustatytas kompensuotinas išlaidas ir (ar) jų grupes.</p> <p>Atsižvelgiant į ekstremaliosios situacijos mastą ir pobūdį (ekologinė katastrofa ir pan.), savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos likvidavimo išlaidoms padengti gali būti reikalingi labai dideli finansiniai ištekliai. Savivaldybė gali būti nepajėgi šių išlaidų padengti. Tai aktualu ir valstybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju. Savivaldybėms numatytas finansavimas valstybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju yra nepakankamas.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Tuo tikslu taip pat keičiamas ir Biudžeto sandaros įstatymas (projekto Nr. XIVP-1500(2), kad savivaldybės daugiau lėšų planuotų savivaldybės administracijos direktoriaus rezerve. Įstatymo projekte siūloma naštos pasidalijimo tarp valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų proporcija preliminarai atitiktų savivaldybių biudžetams tenkančių konsoliduotos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų visumos proporcijas, kurios išlieka maždaug tokios jau keletą metų iš eilės. Praktika rodo, kad metų gale pas visas savivaldybes lieka nemažas nepanaudotų lėšų likutis.</p>

<p>Valstybės saugumo departamentas 2022-05-16 raštas Nr. 18-4295</p>	<p>Atsižvelgiant į tai, kokie duomenys tvarkomi šiame registre (Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. lapkričio 8 d. nutarimu Nr. 1386 „Dėl Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registro nuostatų patvirtinimo“, trečiasis skyrius), VSD vertinimu, svarstyti, ar savitiksliis tokio registro egzistavimas nekelia rizikų nacionaliniam saugumui, nes tokiu būdu sudaromos prielaidos pašaliniam asmeniui lengvai gauti koncentruotą ir detalią informaciją apie pažeidžiamus valstybės objektus. Todėl, siekdami teisinio aiškumo ir apibrėžtumo, siūlome Įstatymo projekte nustatyti, koku tikslu sudaromas Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registras.</p> <p>Šiuo aspektu siūlytina įvertinti ir galimybę parengti bei kartu pateikti Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo 7 straipsnio pakeitimo projektą, kuriame būtų numatyta, kad detalūs Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registro duomenys sudaro tarnybos paslaptį. Atkreipiame dėmesį ir į tai, kad Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 5 punkte minimi „svarbūs valstybės objektai“, nors ši sąvoka nėra apibrėžta teisės aktuose (vertintina, ar ši formulė neturėtų būti keičiama į „valstybinės reikšmės ir pavojingi objektai“).</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Tokia slaptumo žyma nepadidintų saugumo, tačiau labai apsunkintų pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms veiklą.</p> <p>Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad pastaboje nurodytas Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymas nekeičiamas ir neteikiamas kartu su KVCSI, jis nevertintas darbo grupėje ir neanalizuota, kokia prasme (ir ar tikrai tokia, kokia nurodyta pastaboje) vartojama nurodyta sąvoka.</p>
<p>Valstybės saugumo departamentas 2022-06-01 raštas Nr. 18-4830</p>	<p>1. Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatymo pakeitimo projekte 10 straipsnyje siūlome patikslinti keičiamo Nepaprastosios padėties įstatymo 21 straipsnio pavadinimą taip:</p> <p>„Teisės reikšti savo įsitikinimus, ieškoti informacijos ir ją gauti ar skleisti informaciją apribojimas“,</p> <p>o keičiamo Nepaprastosios padėties įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje išbraukti žodžius „ieškoti“, nes Lietuvos Respublikos Konstitucijos 25 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad „žmogui neturi būti kliudoma <i>ieškoti, gauti</i> ir <i>skleisti</i> informaciją bei idėjas“, o Lietuvos Respublikos Konstitucijos 25 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad laisvė reikšti įsitikinimus, <i>gauti</i> ir <i>skleisti</i> informaciją gali būti ribojama tik įstatymu, tai yra Lietuvos Respublikos Konstitucija nenumato galimybės drausti žmogui ieškoti informacijos.</p> <p>2. Prašome Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo priedėlio pakeitimo projektą papildyti 20 skyriaus antros pastraipos patikslinimu ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„Valstybės saugumo departamento tikslas – stiprinti Lietuvos Respublikos</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pagal Konstitucijos 145 straipsnį karo padėties ir nepaprastosios padėties atvejais gali būti ribojamos visos Konstitucijos 25 straipsnyje nurodytos laisvės (taip pat ir informacijos ieškojimo laisvė).</p> <p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Į pastabos dalį dėl formulės tikslinimo pagal kitų įstatymų nuostatas atsižvelgta.</p> <p>Dėl kovos su terorizmu koordinavimo – siūlomas</p>

<p>nacionalinį saugumą, renkant informaciją apie rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes, pateikiant ją nacionalinį saugumą užtikrinančioms institucijoms ir šalinant šiuos rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes uždaviniai – vykdyti žvalgybą ir kontržvalgybą, tirti, analizuoti ir prognozuoti visuomeninius politinius bei ekonominius procesus, susijusius su grėsmėmis nacionaliniam saugumui; laiku atskleisti veikas, keliančias grėsmę valstybės saugumui, suverenitetui, teritorijos neliečiamybei ir vientisumui, konstitucinei santvarkai, valstybės interesams, gynybinei ir ekonominei galiai, užkirsti kelią šioms veikoms ir jas šalinti įstatymų nustatyta tvarka. Valstybės saugumo departamentas koordinuoja Lietuvos Respublikos institucijų kovą su terorizmu.</p> <p>Kadangi kovos su terorizmu veiklos koordinavimo funkcija nėra numatyta ar tiksliau išaiškinta kituose teisės aktuose, priėmus Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 pakeitimo įstatymo projektą ši Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo priedėlio nuostata būtų perteklinė ir dubliuotų Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo priedėlio pakeitimo projekto 4 straipsnyje ir Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto 9 straipsnyje numatytą Nacionalinio krizių valdymo centro kompetenciją. Tuo pačiu šiuo pakeitimu būtų suderintos ir suvienodintos Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo bei Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo nuostatos.</p>	<p>sprendimas tiesiog išbraukti nuostatą, kad kovą su terorizmu koordinuoja VSD, tačiau tuo pačiu vienareikšmiškai ir aiškiai nepriskirti šio koordinavimo kitam subjektui, yra ydingas, nes kelia riziką, kad šis kova su terorizmu liks apskritai nekoordinuojama. Pasikeitusiame saugumo grėsmių kontekste tokio neapibrėžtumo palikti nėra galimybės. Atsižvelgiant į tai siūlytina šį klausimą spręsti ne šio įstatymų projektų paketo rėmuose.</p>
--	--